

Pensionsstiftelserna och obligatoriet

Av försäkringsaktuarien fil. lic. Erik Hahr.

I nr 8/1958 av Skattenytt diskuterades i en artikel sannolikheten av en kommande skärpning av beskattningsbestämmelserna i samband med avsättning till pensionsstiftelser. Diskussionen syntes visa, att man knappast hade anledning att räkna med dylik skärpning. Samma bedömning torde kunna göras när detta skrives. Emellertid är det inte uteslutet att införandet av obligatoriet kommer att medföra en ändring i vissa hänseenden i tillämpningen av gällande regler. Följande må anföras i detta sammanhang.

I "Meddelanden från Riksskattenämnden", nr 1/1957, punkt 7, har nämnden såsom anvisning till ledning för taxeringsmyndigheterna uttalat, att företag som tecknat pensionsförsäkringar hos SPP eller annat försäkringsföretag för sina anställda bör anses ha givit bindande pensionsutfästelse i kommunalskattelagens mening till sådana anställda som anmälts för försäkring hos försäkringsföretaget.

Hittills torde taxeringsmyndigheterna undantagslöst ha följt den sålunda givna anvisningen. Sedan emellertid obligatoriet tillkommit har viss osäkerhet uppstått i det berörda hänseendet.

Vid diskussioner med auktoritativa företrädare för skattemyndigheterna har den åsikten kommit till uttryck, att pensioner som återförsäkrats hos SPP icke skall medräknas (vid skattetaksberäkningen), enär bindande utfästelser om pensionsutbetalningar icke numera kan anses lämnade genom ett företags anslutning till SPP och då dessa tidigare avtalade SPP-pensioner efter beslutet om allmän

tjänstepensionering som regel torde komma att utgå med reducerade belopp för anställda som ännu icke inträtt i pensionsåldern.

Troligt får anses vara, att skattemyndigheterna kommer att följa en sådan linje och att alltså åtminstone för närvarande — till dess anpassningsproceduren till obligatoriet blir genomförd — diskvalificera SPP-försäkring som en för sig tillräcklig grundval för avdragsgill avsättning. Ett företag som just nu planerar avsättning till pensionsstiftelse grundad på SPP-anslutning synes böra begära förhandsbesked.

Inför hotet av tvångspensionering var det naturligt att en arbetsgivare, som trots detta frivilligt ordnade personalpensioneringen i sitt företag genom att ge de anställda pensionsutfästelser, önskade förbehålla sig rätten att modifiera utfästelserna. Sålunda intog på sin tid Svenska Arbetsgivareföreningen i ett för arbetare avsett normalpensionsreglemente en klausul enligt vilken de frivilliga pensionsanordningarna vid behov kunde anpassas efter obligatoriska sådana. Arbetsgivareföreningen hemställde i samband härmed hos RN om ett uttalande att klausulen sådan den formulerats i normalpensionsreglementet inte måtte påverka rätten till avdrag vid avsättning till pensionsstiftelse. Nämnden gjorde det begärda uttalandet (Meddelanden, nr 1/1956, punkt 3), dock under förutsättning att i stiftelsestadgarna intogs en bestämmelse, enligt vilken på grund av klausulens tillämpning friställda medel skulle användas

till betalning av avgifter för den obligatoriska försäkringen. (Se Hahr, Pensionsstiftelserna efter 1955 års ändring av kommunalskattelagen, sid. 17.)

Även den genom det sistnämnda uttalandet givna anvisningen har följts av taxeringsmyndigheterna, men även här torde, när obligatoriet nu blivit ett faktum, en omsvängning kunna väntas. Ett icke ovanligt resonemang är för närvarande detta. Vid beräkning av "taket" för avdragsgill avsättning till pensionsstiftelse skall hänsyn tagas allenast till bindande utfästelser om pensioner från arbetsgivaren utöver vad den anställda personalen kan erhålla i tilläggs pension.

Har alltså någon gjort en utfästelse med anpassningsklausul enligt Arbetsgivareföreningens modell, skulle enligt denna mening tak inte längre få räknas på bruttoutfästelsen utan en uppskattning av vad obligatoriet i fallet i fråga kan komma att ge måste göras och bruttot minskas med det sålunda erhållna obligatoriebeloppet. En sådan uppfattning synes i nuvarande situation riktig, vilket särskilt tydligt framgår i sådana fall, där man från början med säkerhet vet (under förutsättning endast att obligatoriet kommer

att bestå) att arbetsgivaren aldrig får vidkännas någon utbetalning av pension. Här skulle ju en avsättning inte till någon del innebära en skuldtäckning utan endast en fondering för bestridande av på framtiden belöpande avgifter till obligatoriet. En dylik fondering kan självfallet inte ske med rätt till avdrag såvida icke lagstiftningen ändras. Vill ett företag trots allt söka erhålla avdrag enligt hittillsvarande praxis (som kanske dock har avsetts endast som ett provisorium) bör förhandsbesked sökas.

Utom den form av utfästelse som inefattas i Arbetsgivareföreningens pensionsreglemente finnes andra typer som kan ge anledning till osäkerhet, huruvida de är att betrakta som bindande eller inte. Man torde i dagens läge ha anledning att räkna med skärpt uppmärksamhet eller strängare bedömning än tidigare från taxeringsmyndigheternas sida. Även i sådana fall är det därför tillrådligt att söka förhandsbesked.

Beträffande vissa andra aktuella spörsmål av varierande natur i samband med pensionsstiftelser torde jag få tillfälle återkomma i nästa nummer.

Köpare finnes

till följande äldre årgångar av Skattenytt: Årgång 1951 och 1952 samt årgångarna 1951—1958, felfria ex.

Anmälan till Skattenyts exp., box 5, Leksand, f. v. b.